

*Doc. Ing. Ján Farkaš, CSc.,
65-ročný*

Dňa 30. apríla 1988 sa jubilant dožil 65 rokov. Je absolventom Chemickotechnologickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, titul kandidáta technických vied obhájil na Vysokej škole Chemickotechnologickej v Prahe roku 1965. Za docenta sa habilitoval na Univerzite 17. listopadu v Prahe roku 1966.

Vo vinárstve pracuje 40 rokov. Najskôr ako vedúci Vinárskych závodov v Modre a od 1. 1. 1953 ako vedúci Výskumného pracoviska vinárskeho v Modre, ktoré je v posledných 10 rokoch zaradené do Komplexného výskumného ústavu vinohradníckeho a vinárskeho.

Jeho činnosť vo výskume sa zameriava na technológiu a biochémiu vína, kde vyriešil viacero aktuálnych problémov a metód pri ošetrovaní a stabilizácii vína. Modifikoval a zaviedol do vinárstva fyzikálnochemické analytické metódy, ako napr. polarografiu, elektroforézu v škrobovom géle a izotachoforézu. Dosiahol tiež prioritu vo využití hrozna a muštu na veľmi obľúbený nealkoholický nápoj Vinea, ktorý získal roku 1975 ocenenie „Zlatá Salima“ a vyriešil efektívnejšie využitie vedľajších produktov pri výrobe vína.

Externe prednáša na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave, na Inštitúte výchovy a vzdelávania MPVŽ a na ďalších vzdelávacích zariadeniach.

Doteraz publikoval viac ako 100 vedeckých prác, väčší počet odbornopopulárnych prác a udelili mu 35 patentov a autorských osvedčení. Knižné publikácie doc. Farkaša z oblasti technológie a biochémiu vína sú známe v celoštátnom meradle i v zahraničí. Zaslúženým úspechom práve v roku jeho veľkého jubilea je vydanie publikácie v angličtine, *Technology and Biochemistry of Wine*. Jubilantovi udelili početné ceny, uznania a vyznamenania

za vyriešenie a realizáciu výskumných úloh doma i v zahraničí, a to MPVŽ, ČSAZ, SAV, Slovenský literárny fond, ČSVTS a v zahraničí Office International de la Vigne et du Vin, Paríž.

V rámci svojej vedeckovýskumnej práce bol v rokoch 1975–1980 koordinátorom a vedúcim riešiteľom výskumných úloh riešených v spolupráci so Sovietskym zväzom. Ako odborný garant organizoval viaceré odborné podujatia v rámci ČSSR i celoštátne vedecké konferencie s medzinárodnou účasťou a zúčastňoval sa na vedeckých sympóziách s vinárskou tematikou. Bol predsedom jury na medzinárodných konkurzoch vín organizovaných v Paríži roku 1971 a 1975 a v Bratislave a Nitre roku 1984. Aktívne sa zúčastnil na zahraničných vedeckých vinárskych sympóziách a konferenciách: Santiago 1971, Graz 1976, Bordeaux 1977, Jalta 1978, Kišinev 1980, Sofia 1981, Budapešť 1984.

Je dlhoročným členom Predsedníctva Ústredného výboru ČSVTS pre potravinársky priemysel, Predsedníctva Čs. výboru ČSVTS pre potravinársky priemysel a dlhoročným predsedom Odbornej skupiny ČSVTS pre vinársky priemysel, členom potravinárskej sekcie Československej akadémie zemědělskej v Prahe, čestným členom Chemickej spoločnosti pri SAV, členom Vedeckej rady Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave a členom redakčných rád časopisov v Prahe a Bratislave.

Zapájal sa aj do verejnoprospešnej činnosti. Za svoju angažovanosť v rámci MNV v Modre dostal osobitné vyznamenanie.

Jubilant podporil pretvorenie nášho časopisu na celoslovenský vedecký časopis a spolupracuje s redakciou ako člen Rady pre vedeckú spoluprácu.

K významnému jubileu doc. Farkaša mu prajeme predovšetkým dobré zdravie, aby mohol ešte dlho odovzdávať svoje odborné a organizačné skúsenosti nastupujúcej mladej generácii.

Ad multos annos!

A. Szokolay

K šesťdesiatinám prof. Ing. Alexandra Príbelu, DrSc.

Jubilant sa narodil 13. septembra 1928. Roku 1956 skončil štúdium na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave. Od skončenia štúdia pracuje na uvedenej fakulte ako asistent, odborný asistent, od roku 1967 ako docent a od roku 1986 ako profesor na Katedre chémie a technológie sacharidov a potravín. Kandidátsku dizertačnú prácu Štúdium chemického zloženia aromatických látok ovocných štiav obhájil roku 1965 a doktorskú dizertačnú prácu Štúdium chemických, senzorických a biologických vlastností horkých látok roku 1980 na VŠCHT v Prahe.

V pedagogickej a vedeckovýskumnej oblasti sa zameriava na analýzu a hodnotenie potravín, v ktorej dosahuje trvale významné výsledky. Je autorom a spoluautorom 275 pôvodných a odborných prác, referátov, 26 knižných publikácií (z toho 2 monografie) a 20 vysokoškolských skrípt, 41 vedeckovýskumných prác. Zúčastňoval sa na vyriešení 5 tematických úloh, 9 vynálezov a viacerých zlepšovacích návrhov. Dosiahnuté výsledky sa realizovali a realizujú v praxi potravinárskeho priemyslu, s ktorým úzko spolupracuje. Za svoju vedeckovýskumnú, pedagogickú a verejnoprospešnú činnosť ho viackrát vyznamenali plaketami a čestnými uznaniami (čestná plaketa ČSAZ, medaila FMPaV a ÚRO, medaila ÚR ČSVTS, medaila VŠE v Poznani, medaila SVŠT a i.). Od roku 1975 pracoval vo viacerých orgánoch ČSAZ v otázkach racionalizácie výživy a štandardizácie analytických metód. Zastáva rad funkcií vo vedeckých, výskumných a pedagogických orgánoch a inštitúciách, napr.: predseda Komisie pre obhajobu doktorských a dizertačných prác (DDP) z odboru Kvasná chémia a technológia, člen Komisie pre obhajoby DDP z odboru chémie a technológia potravín, predseda Komisie pre kandidátske práce, predseda štátnicovej komisie. Okrem toho je členom vedeckých rád, atestačných komisií výskumných ústavov, člen redakčných rád a i. Je predsedom SV ČSVTS potravinárskeho priemyslu a členom komisie Predsedníctva SAV pre otázky základného výskumu potravín.

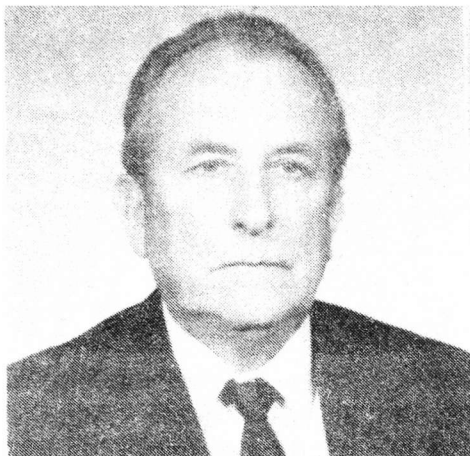
Prof. Príběla sústredil okolo seba na SVŠT, ale aj v spolupráci s VVZ PP, schopných spolupracovníkov a vytvoril školu, ktorú charakterizuje vysoká metodická úroveň pri riešení vhodne a podľa potrieb praxe zvolených problémov potravinárskej chémie a technológie.

Vo vedeckom svete sú najznámejšie jeho štúdie zamerané na horké látky, ktoré sa začali riešením akútneho problému praxe horknutia rajčinového pretlaku. So svojím riešiteľským kolektívom prioritne izoloval a opísal niekoľko horkých zlúčenín. Známe sú však aj jeho metodické práce z oblasti aromatických látok, objektivizácie senzorických metód posudzovania požívatín, najmä ich farby, dynamiky zmien vitamínu C a pod.

Pri príležitosti 60. narodenín jubilanta prichodí predovšetkým v mene redakcie nášho časopisu poďakovať za neformálnu vedeckú spoluprácu pri vydávaní časopisu, ako aj v mene vedenia ústavu za dlhoročnú nezištnú spoluprácu v rámci atestácií a oponentúr našich pracovníkov. Pri tejto príležitosti vyslovujeme želanie, aby sa naša spolupráca s prof. Príbelom ešte dlho rozvíjala v záujme zvyšovania odbornej a vedeckej úrovne našich mladých spolupracovníkov. K tomu prajeme jubilantovi dobré zdravie a sviežosť do ďalších rokov.

A. Szokolay

K 60. narodeninám Ing. Štefana Buráka

Jubilant sa narodil 12. mája 1928 v Stropkove. Stredoškolské štúdiá absolvoval v Prešove a Košiciach, vysokoškolské na VŠE v Bratislave.

V rezorte poľnohospodárstva a výživy pracuje 35 rokov, z toho 28 rokov vo Výskumnom ústave potravinárskom, predtým na podnikovom riaditeľstve Mraziarní, n.p. V rámci pôsobenia na ústave bol 20 rokov vedúcim technicko-ekonomického oddelenia a VTEI a súčasne námestníkom riaditeľa ústavu. Od roku 1981 je vedeckým tajomníkom ústavu a vedúcim úseku ekonomiky výživy a VTEI.

Roku 1975 vykonával na základe poverenia ministerstva PVŽ SSR funkciu dočasného riaditeľa ústavu. V rokoch 1972-1974 bol tajomníkom Odboru potravinárstva bývalej Slovenskej poľnohospodárskej akadémie - predchodcu terajšieho XI. odboru vedy a TR MPVŽ SSR.

V rokoch 1961-1980 sa venoval riadeniu ústavu po ekonomickej stránke, vrátane plánovania úloh a ekonomiky výskumu. Svojou prácou prispieval k tvorbe a vyhodnocovaniu úloh z hľadiska ekonomickej efektívnosti. Aktívne sa zapájal do výskumu v rámci plánovaných úloh, bol samostatným riešiteľom výskumných úloh z oblasti ekonomiky, ktoré úspešne obhájil a výsledky publikoval. Je spoluautorom dvoch vynálezov.

Ako vedúci pracovník sa zúčastňoval na organizácii všetkých významných podujatí ústavu, vrátane seminárov a konferencií, na zabezpečovaní investičnej výstavby a zodpovedá za realizáciu výsledkov výskumu.

Jubilant je jedným zo zakladateľov ústavného časopisu Bulletin, ktorý sa vydáva od roku 1961 a od roku 1982 je prvým vedeckým časopisom potravinárskeho výskumu v ČSSR. Je členom a v súčasnosti aj tajomníkom Redakčnej rady.

Počas celého obdobia organizačne zabezpečoval medzinárodnú dvojstran-

nú a mnohostrannú spoluprácu v RVHP a aktívne sa zúčastňoval na pracovných zasadnutiach pracovnej skupiny RVHP pre potravinárstvo, resp. na konzultáciách špecialistov-riešiteľov jednotlivých tém. Iniciatívne sa zúčastňuje na príprave a uzatváraní dohôd o dvojstrannej spolupráci s organizáciami VVZ, VŠ, SAV a na vypracúvaní koordinačných plánov a HZ.

Aktívne pracoval a pracuje v ZO KSS ako člen výboru, vykonával ďalšie stranícke funkcie, najmä ako člen ekonomickej komisie a inštruktor ObV KSS II. Bol a je činný aj v ďalších spoločenských organizáciách, najmä v ZO ROH, ZP ČSVTS a ZČSSP. Záslužná je činnosť jubilanta aj v oblasti riadenia zlepšovateľského a vynálezcovského hnutia.

Za svoju záslužnú činnosť bol ocenený rôznymi diplomami a vyznamenaniami. Rezortné vyznamenanie mu udelili roku 1966 – Najlepší pracovník MPP, 1974 – Vynikajúci pracovník MPVž SSR a Vynikajúci pracovník SZBD, 1978 – Zaslúžilý pracovník MPVž SSR, 1975 – odborárske vyznamenanie SZPPP, Víťaz socialistickej súťaže. Pri príležitosti jeho 60. narodenín obdržal najvyššie rezortné a odborárske vyznamenanie.

Ing. Burák je mimoriadne schopným organizátorom, ktorý nepozná hranice pracovného času, obetavosti a trpezlivosti. K jeho životnému jubileu mu želáme mnoho zdravia a úspechov v ďalšej práci pre rozvoj ústavu a časopisu, i v osobnom živote.

V mene pracovníkov ústavu a redakcie časopisu

A. Szokolay

Za Prof. Ing. Ladislavom Šormanom, CSc.

Vedúca osobnosť potravinárskeho školstva a vedy prof. L. Šorman, CSc. dňa 7. februára 1988 nás náhle opustil vo veku 53 rokov. Jeho odchodom stráca slovenské potravinárstvo vynikajúceho vedeckého pracovníka v oblasti konzervácie potravín, ktorý sa všemožne zaslúžil o rozvoj čs. potravinárskej vedy. Vychoval celú generáciu potravinárskych inžinierov a vedeckých pracovníkov. Ako predseda komisie pre obhajobu kandidátskych prác pomáhal pri vedeckej výchove pracovníkov VVZ PP, najmä priamou vedeckou výchovou a tiež neformálnou spoluprácou v rámci bilaterálnej dohody s VÚP ako rezortným školiacim pracoviskom.

Pod jeho vedením nadviazala Katedra chémie a technológie sacharidov a potravín aktívnu spoluprácu s potravinárskym priemyslom, resp. jeho VVZ aj vo výskume. Ako člen vedeckej rady VÚP a člen Rady pre vedeckú spoluprácu nášho časopisu prispieval k zvyšovaniu vedeckej úrovne a koncepcie ústavu a jeho edičnej činnosti.

Úmrtie prof. Šormana zanechalo ťažko vyplniteľnú medzeru v celej šírke jeho aktivít na poli pedagogickom, vedeckom, politickom a spoločenskom. Preto je jeho odchod veľkou stratou pre celé potravinárstvo, vo veku, keď mohol ešte dlho odovzdávať svoje vedomosti a skúsenosti mladej generácii.

Stratili sme v ňom aj vzácneho a čestného človeka a priateľa so šlachetným srdcom.

Česť jeho pamiatke!

Ing. A. Szokolay, DrSc.